

TEŠKA OZLIJEDA RADNIKA U SKLADIŠTU

Dana 24. ožujka 2005. godine u industrijskoj djelatnosti proizvodnje poljoprivrednih strojeva teško je ozlijeđen radnik Ž.P., rođen 1960. godine.

Nakon što je nadležni inspektor rada obaviješten o događaju na radu od PP Županja, izašao je na mjesto događaja, utvrdio relevantne činjenice nužne za daljnji tok inspekcijskog nadzora te izvršio detaljno fotografiranje mjesta događaja i upotrebljavanih sredstava rada.

OPIS DOGAĐAJA

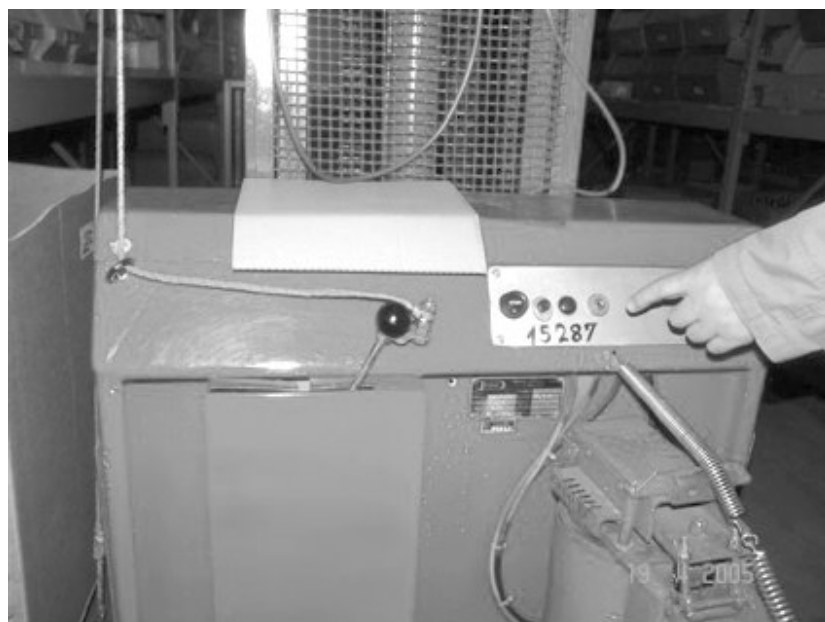
Prema ugovoru o radu, sklopljenim između poslodavca i ozlijeđenog radnika, ozlijeđeni je radio na poslovima električara na liniji montaže poljoprivrednih kombajna. U jednom trenutku radniku je ponestalo određenih dijelova (pozicija) za nabavu kojih se morao obratiti skladištaru centralnog skladišta. Prema izjavama sudionika događaja (skladištara, ozlijeđenog, poslovođe),

ozlijeđeni radnik je ušao u skladište i zatražio da mu se skinu određene pozicije s visine metalne police od 3,60 metara. Nakon što mu je skladištar dostavio tražene dijelove, ozlijeđeni radnik je stao na vilice elektroručnog viličara EHU-1252 i aktivirao komandu podizanja zabranjenim preinakama, i to pomoću improvizirano postavljene krajnjeg prekidača na jarbol viličara. Kada je postigao željenu visinu, zaustavio je vilice viličara. Kratko vrijeme nakon toga skladištar je, ne znajući da se radnik Ž.P. nalazi na vilicama, aktivirao komandu za pokretanje viličara. Rezultat je pad radnika na betonsku podlogu skladišta s posljedičnim, trajnim te višestrukim oštećenjima trupa i glave.

Ozlijeđeni je hitno prevezen u medicinsku ustanovu gdje je zadržan na dugotrajnom liječenju.

Slika 1. Krajnji prekidač kojim se aktiviralo podizanje radnika (zabranjena preinaka)

Slika 2. Zabranjene preinake na poluzi za podizanje i spuštanje vilica

PROVEDBA PROPISA ZAŠTITE NA RADU

Predočena situacija je tipičan primjer formalnog poimanja zaštite na radu kao važne komponente organizacije rada. Naime, iako je poslodavac s jedne strane, ozlijeđenom radniku omogućio provedbu osposobljavanja za rad na siguran način, omogućio liječnički pregled s obzirom na činjenicu radnog mjesta s posebnim uvjetima rada, posjedovao dokaz o periodičnom pregledu i ispravnosti elektroviličara, postavio na radnom mjestu linije montaže električara osobu odgovarajuće školske spreme, s druge strane načinom rada radnici su bili stalno izloženi riziku od pada s visine i nastanku teških ozljeda ili smrti. Kako bi se omogućila uporaba elektroviličara za svrhu podizanja ljudi na visinu, postavljen je elektroprekidač na jarbol viličara. Na ovaj način radnici su mogli sami aktivirati prekidač, a istovremeno se nalaziti na vilicama, na vilicama postavljenoj paleti ili metalnoj košari. Na taj način bi se podizali do željene visine i sami uzimali potrebne dijelove s polica regalnog skladišta. Ovlaštenik poslodavca, poslovođa i skladištar su tvrdili da su znali da je ovakav način podizanja ljudi nedopustiv, ali da nitko od njih ne zna tko je izvršio preinake na elektroviličaru. Improvizacija se smatrala normalnim stanjem i primjenjivala se oko 15 godina. Pri periodičnom pregledu stroja improvizacija bi se jednostavno skinula, te nakon toga ponovno postavila. S obzirom da se ovakav način rada godinama tolerirao, očito je da poslodavac nije proces rada tako planirao i pripremio kako bi se osigurala što djelotvornija zaštita radnika.

POVREDA PROPISA

Poslodavac je počinio sljedeće povrede propisa, utvrđene u povodu nastanka teških tjelesnih ozljeda s trajnim posljedicama:

- odredba članka 72., stavak 1. Zakona o zaštiti na radu (N.N., br. 59/96., 94/96., 114/03. i 100/04. – u daljnjem tekstu: Zakon) kojom je regulirano da je poslodavac dužan izvjestiti inspekciju rada o smrtnoj, težoj ili skupnoj (dva ili više radnika) ozljedi odmah po nastanku događaja, a koja je sankcionirana odredbom članka 109., stavak 1., podstavak 18., stavak 2. i 3. Zakona;
- odredba članka 32., stavak 1. Zakona kojom je utvrđeno da je poslodavac dužan na sredstvima rada i pripadajućim instalacijama trajno postaviti znakove sigurnosti i znakove općih obavijesti u skladu s odgovarajućim propisima, a koja je sankcionirana odredbom članka 108., stavka 1., podstavka 14, stavaka 2. i 3. Zakona;
- odredba članka 44., stavka 1. Zakona kojom je regulirano da poslodavac treba skrbiti da su radni postupci tako pripremljeni i organizirani te da se provode na način da se njima ne utječe štetno na sigurnost i zdravlje radnika, a koja je sankcionirana odredbom članka 109., stavka 1., podstavka 8., stavaka 2. i 3. Zakona;
- odredba članka 271., stavak 1., a u vezi članka 263., stavka 2. Kaznenog zakona (N.N., br. 110/97.) jer kao odgovorna osoba, ovlaštenik poslodavca za poslove zaštite na radu nije postupio prema propisima o pravilima zaštite na radu.

PODUZETE INSPEKCIJSKE MJERE

Po završetku inspeksijskog nadzora inspektor rada je na temelju ovlaštenja prema odredbama Zakona o Državnom inspektoratu (N.N., br. 76/99., 96/03., 151/03., 160/04., 174/04., 33/05. i 48/05.), poduzeo sljedeće inspeksijske mjere:

- Rješenjem naredio poslodavcu izradu revizije procjene opasnosti, zbog događaja koji je rezultirao teškim tjelesnim ozljedama s trajnim posljedicama, a sukladno odredbama članka 13. Pravilnika o izradi procjene opasnosti.
- Rješenjem zabranio poslodavcu korištenje elektroviličara na način koji je suprotan pravilima zaštite na radu i za svrhu za koju viličar nije namijenjen (podizanje ljudi).
- Podnio zahtjev za pokretanje prekršajnog postupka nadležnom Prekršajnom sudu protiv poslodavca i drugih odgovornih osoba.
- Podnio prijavu s prijedlogom za pokretanje kaznenog postupka nadležnom Državnom odvjetništvu protiv ovlaštenika poslodavca za poslove zaštite na radu, inače voditelja proizvodnje.

*mr. sc. Pavao Dragičević
Državni inspektorat - PJ Osijek
Ispostava u Vinkovcima*